

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכי־משנה:
דוב איתן, ברור נאמן, אורי סלע

עורך כיתוב:
איתן נבירול
הכתב הראשי:
עמנואל פרת
חברו המערכת:
יואל בשן, ניצה נבי, לילי נלילי, רותי ורד, כווי זהבי, יוחנן ורסקה וראי, אוסקר מאוכי, שבחאי לוי, משה לזר, אביבה סגן, עמוס קינן, סלובי קשת.

הצטייר הראשי:
שמאל ברתור
מנהל מבצעים:
שלמה אריר
עורך דפוס:
אריה אריאל
מנהל מעבדה:
נתן רוזן

בלי מורא בלי משוא פנים.
רוח גליקסון 8 תל־אביב. מען המברקים:
"עולמפרט" ת. ד. 136, טלפון 26785.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס "ישראל בט"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אהרית עבוד תוכן המודעות. מלבד עבוד מודעות המפרסמות תחת הכרזת "דו"ח לצרכני", "דו"ח לבוחר", "דו"ח לנוסע" וכיו"מ הוכנות על־ידי חברי המערכת ונבדקות על־ידי. המודע, "דו"ח לבוחר" כולל מודעות מטעם מפלגות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת אהרית לתוכנן ולדעות המובעות בהן ושאינן משקפות ב"שום צורה שהיא את דעות המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2,462,971

"הללך זה, ולא פירך!" אומר הפתגם. לנו נדמה לפעמים כי מהללי העולם הזה נמצאים דווקא בשורות איביו המושבעים. יש ואנו נמצאים במצבם של אבותינו הנבוכים, שלא ידעו אם לגשת אל בלעם וללחוץ את ידו, או לסטור על לחיו. חקה, למשל, את עלון קיבוץ נאות מרדכי, מעיקו של אהוד אבריאלי. יהודה מ"ח חבר המשק, מספר על האווירה שמצא בין חבריו, תלמידי הטכניון, הדור העולה של מהנדסי המכונות ואדריכלי־הבנין, מתכנני־המים וכובשי־האוויר. יהודה מ"ח. אינו מרוצה. ובצדק: "העתון כ"ה"א הידועה שממנו הם שואבים את ידיעותיהם על הנעשה במדינה ועל הנגהת המדינה הוא העולם הזה. הוא ממלא אותם הידיעות כרימון, וכל יוכוח מעמיק על ענייני המדינה איתם לא יתכן, כי "מה תספר לי" והוא מיד מוציא טופס של העולם הזה ומראה לך בהרחבה "הרי כתוב שחור על גבי לבן!" ובוה מסתים כל יוכוח איתם. כאן סוף פסוק. זה עצוב למדי לצייר תמונה עגומה זו של הקצונה והאינטליגנציה של מחר — אך לצערי זו האמת העגומה.

אל תתיאש, חבר יהודה. הקצונה והאינטליגנציה של מחר לא תהיה גרועה מן הקצונה והאינטליגנציה של היום, שגם היא שואבת את ידיעותיה על הנעשה במדינה מן העולם הזה. לפי משאל הקוראים שתוצאתו פורסמו בשעתו בהעזה (העדה 919), הרוב המכריע של הקצינים, האדריכלים, המהנדסים, הפקידים והמורים אשר למטה מגיל 35 קוראים עתון זה. יהיה הדבר עגום או משמח: 79,5 אחוזים מבין קוראי העולם הזה הם בעלי השכלה תיכונית. 12,5 אחוזים בעלי השכלה אקדמאית — אחוזים העולים באופן מרביע על האחוזים המקבילים בכלל האוכלוסייה. הוא הדון לגבי האחוזים המקצועיים: 23% מבין הקוראים הם פקידים, 4,2% מורים, 4,5% אנשי מקצועות חופשיים, 16,5% סטודנטים. והנה האינטליגנציה הצעירה שגדלה בארץ, האנשים שיעצבו את גורל המדינה מחר.

ישנם הסבורים כי עובדה זו מחייבת את השילום הזה יותר מכל עתון אחר. מקטרגים אלה סבורים שלא די כי ימלא את תפקידו העיתונאי, עליו גם לקחת חלק מעשי פעיל בהכרעות פוליטיות.

כך מגיב קורא חפאי, שביקשני להימנע מלהזכיר את שמו, על מאמרי האישי, במדור זה, ערב הבחירות. דעתו: "אתה מאחד בלב קל את המפלגות כולן באותה דריסה של קוגניות וריקבון, מבלי שתבחין בין סיגים לכסף, ולא אתמה: אין מפלגה שהיא מכירה 'כולה'. אך יצויר אנוש שכולו טוהר גם כן אינו קיים. ומפלגות יצוירי אנוש הן... ושם שבוח אתם בחבריו, חייב אדם בעל הכרה לבחור גם במפלגה הקרובה לו."

יתכן וקורא זה צודק. אולם פשוט אינו מסוגל להסיק את המסקנה שלו. אולי מתחיש אני ביראת־קודש רבה מדי לפוליטיקה. ואולי זו שגיאת כל דורי. אולם מי שהתמסר אי־פעם כחיו לארגון לוחם. מי שזיהה את עצמו בכל נימי נפשו עם תנועה התובעת קרבנות, שנראתה לו כנושאת תעודה היסטורית — שוב אינו מסוגל להרשים את ידו לארגונים הציקרובים, רבעיקרובים או קצתיקציקרובים. כשם שאין אשה חצירה, רבעיקרה או קצתיקציקרה.

גימה קיצונית עוד יותר נשמעת במכתבו של הקורא אריה לבנה מרמת־גן. הוא דורש, לא פחות ולא יותר, מאשר פעולה פוליטית עצמאית של עורכי העולם הזה. "אם הכל רע כל כך, והמצב כה גועל לבדך, ואתה היחיד (אולי גם פנים קולוני ביותר) היודע את הדרך האמיתית — האם מותר לך, ברגע בו ניתנת האפשרות, להימנע ממעשה? עמדתך היא ציבורית, והכלל שבידך הוא כלי שרת ציבורי, ואתה חייב לענות על השאלה: אם אמנם יש לך הזכות המוסרית להסתפק בעצה לבוחר נגד מי לבחור. אמנם נכון, לא יתכן להטיל חובה מוסרית זו על כל עתון אחר במדינה, אך דווקא משום כך כפולה ומכופלת אחריותך המוסרית!" מה אענה לקורא לבנה?

לילי נלילי

מכתבים

אנשי השנה

...ד"ר בנימין הלוי, האיש שיותר על כרטיסיו כניסה לבית־הדין העליון ונכנס במקום זה ל"היסטוריה כאדם המסמל את הסיסמה המתנוססת כראש העולם הזה, "בלי מורא, בלי משוא־פנים!" יהודה ברילב, בית־שאן
...ד"ר ישראל דוסטורובסקי, האיש שנילה את השיטה החדשה להפקת המים הכבדים, דבר ש־העלה את ישראל על המפה האטומית!
יגאל גפני, הרחובות ושבתם מים לאטום, מועניי הישועה!

עיר ואם בישראל

0...1 גדול גדול (טובת אבאיה!) מי יתן ואמאיה תל־אביבית (היערה) תהיה חקויה של חושי התיפאלי!
יחיאל עיאמי, תל־אביב
למען גולדיסטאן לא תחשה!
מטבע עובר לבוחר
הרשימה, כנסת להשכיר" (העולם הזה 925) פנעה בנקודה הרגושה ביותר: אין דימוקראטיה בישי ראל!... בכל זאת, מה הצעתכם לפתרון הכעיה?

זקופים, בעלי דעות משלהם, מלאים שאיפות יאירואלים, הפכו לעדר מוכה, הפוזר כל הזמן לעבר השטן...
דוד קרני, באר־שבע
כה אמרה (הגברת) ניטצ'ה: "בלכתך אל הנגר, אל תשכחי את השוט!"
חברי העורך האמריקאי צילצלו באוזני כלענ לרש. האשה האמריקאית היא חוכמת לעומת האשה הישראלית, שיגקה בעצירותה את הרעל הכפול של הנידון היידישה מאמע ושף סרטו הליכודי, היא בולעת את בעלה על שערותיו והמסקרות למשען ועל צפורניו (הנזויות) הורסת את עצמיותו וכולאה אותו בכית־הסוהר של דירת שיכון, מרוהטת ברהיטים ועריבורנגים אינמי, נא לא לפרסם את שמו, כי אני נשוי.

אלמוני, חיפה
האובית מאזינה?

שומו שמים!
עורך הכיתוב של (העולם הזה 930) ניר לה ברות פושעת ב"שפתו של רבע האנדי שות".
במקום המלה "שוי" (שמים) כתבתם "פני" (כעל). אמנם שני הסינים דומים זה לזה, אולם ישנו הבדל חשוב בין האדם בסין "פני" לבוה יותר מאשר ב"סין" (טיאן). הכי בה, לפי האנדה הכי נית: אשה חייבת לר" אית את בעלה כנבוה מן השמים.
פ. עמנואל, רמת־גן
עורך הרשימה, שמי נשואי ראשו בעננים בילבל את היוצרות.

אמרתם כי עדה מכנס (העולם הזה 926) איננה טיפוס של "איריש מאמע" נלוות, ומה בדבר נשואיה? האם היו הם רבנים או אורחיים? אמנם (עריכו) הוק נישואין אורחיים בישראל, אבל כבר קראנו מעל דפי העולם הזה על הונות האמיצים שהעו היתרמד והצליחו להגן על כבוד דם על־ידי נישואין אורחיים. עדה מכנס לא הפגינה כל יומה בכיוון זה. על־כן, בנקודה זו לפחות הרינו, "איריש מאמע", עדה אלפי אהי רות.

ד"ר ליהוד קורט הרושת במכתביה, את צימום הילודה (העולם הזה 930) שוכחת רק חבר אהד: אם תתקבל עצמה, חרר הילודה ודוקא כתי נים המשכילים האירופאיים פלאים, ואילו החו נים הנחשלים, בני עדות המורה, יוצפו את הארץ בילדיהם.
ילודה גדולה של הישוב האשכנזי הוא צוה הנה העצמית! עלינו להישאר ראשונים גם בשטח זה.

אסתר יקובסון, טבריה
ראשונים תמיד אנתון / לאור היום וב...
בין המכתבים היה אחד תל־אביב, בו נכתב כי אין הבדל בין אמורה דרונה לסבתות כבתריאה ליבקה. השוואה מעין זו היא לדעתי מעליזה מאד.
מאחר שתמה קדחת הבחירות, על העולם הזה להמשיך ולהתעניין בענייה, על־ימנת להראות מהו תפקודה של אשה, אם לשני כיום, הורה בעיה, העומדת בשנות העשרים המאוחרות שלה. אי הדרך, בשנה השמינית למדינת ישראל?

פרס בודר מזכין באופק
הכתבה על שיוט ראובן וקר (העולם הזה 927) כללה טיפוסים יסודיים. שטות היא ליהס את ממו הובעו לניסחה מצד הפועל בתים שלא היה להם כל חלק בשפוט, בין השופטים היו שלושה בתל־תלויים מהאגודות הפועל, וכולון וצופיים, והם שפסקו על פסילת בוק מאחר ש" פורה תל־אביבית אחרת פנתה לה דרך אל קו הנמר. על עובדה זו אין עוררין.

דן גתר, בתים
...כאיש המירה ראובן המנצח, וכצופה די אוביקטיבי, יש לציון שהעובדות עמדו בסתירה לתוכן הכתבה בעולם הזה. השופטים החליטו ברוב קולות על מסירת הנביע לסירה ראובן. הסירות בוק שפדששיו נפסלו. מאחר ששכרו על הנהונ הספורטאי, למארגני השוט, אנשי הפועל בתים, לא היה יד בדבר, כיוון שלא נמנו על חבר השופטים.

יגאל תומרקין, בתים
המבקרים הוציאו את הרוח ממפרשי עורך הספורט.
רוח גרונה בבוגריה
לרגל פעילותה של התנועה הישראלית להקר נסיבות האסון המחורר (בבולריה), הניי מביע תמהוני על כך שלועדה הזאת צורך גם יואה פלני, עסקן ציבורי שנכשל בשליחות לא־מית השובה ביותר, ונרם לכך ששיצלו ספק נכונות הדברים שהוא נוהג להשמיע בציבור. את הכרות בוועדה יש לשלול מכחינה עניינית ומסורתית גם יחד.

יוסף לוינגר, קרית ים
מאחורי הגב
...אנו, התחמיי מטה בראשי התיבות של שמו, חינו, הקוראים מדי שבוע בשבוע את העולם הזה, תמחים על אייחעליבות של עור־העתון המת בטאת בהספקת פרסום המנותו של גרליכר. החל בליון 28, לא לפרצופו מתנענעים אנו, אלא לפיפיה הנמצאת מאחורינו!
ד. ה. ע. רמת־גן
לא נשואת הנו, אלא מאהבת מרדכי?

כלום אפשר לשכת וללמד את תושבי המעברות את תורת הבחירות על רגל אחת בו כמו שאינם יודעים קרוא וכתוב? או אולי להוציאם מרשימת הבחורים?
(לא התמנו בשמותינו כי הדינו אפרו עלינו את קריאת העיתון).
קבוצת תלמידים, תל־אביב
הדמוקראטיה מתחילה בבית.
...קשה להבין איד ניצחו ההתים בכסירות... על־כיל־פנים, נכונה לנו מלחמה קשה. לי ברור דבר אחד: כיום בו יאושר החוק נגד החור — אכנים בקבועות לתפרים היומי שלי מנת חור!
שמחה שחור, חולון
...לראשונה נודע לי על קניית קולות בארצות־הברית (המיושה דולאר לכויש). לכן, אין לתת, לדעתי, זכות־בוחר לאנשים שאינם יודעי קרוא וכתוב, אולם אז, מי יפסיד מואת יותר מבניו שלכם?

מנחם כהן, תל־אביב
...מדוע זה יותר הנון לקנות ברהיטים בהכנסות כחובות שאין להם כיסוי, מאשר לקנות אותם כחכמה לריות אמיתיות במזומן?
דבורה שטיין, נהריה
הכסף יענה הקול.
...מכא"ל ידעה בכירוש שהיא בירדה גדולה, וזו היא עומדת ליפול. לכן, נייסה ושכרה אנשים בכסף מלא, הוציאה היתוקפות על מנת לשמור על כסאותיה, ולמרות כל זאת ירדה.
...אני מקווה שהעם יידע להתקומם על הפשע ויעמיד את האשמים לדיו. ידאג העולם הזה להי קמת וועדת־חקירה בירון, שבמסמכותה לפסול את הבחירות ולקבוע ממלה זמנית מבין המפלגות אשר לא השתתפו בפשע, עד לעריכת בחירות חדשות.

את מאמרם על קניית הקולות הראתי בד כבד עם ידיעה במעריב על מעצד שני מתחובים ש" עסקו בקניית קולות בוחרים אמנם רוב אנשי המשטרה ועובדי המדינה המתנדבים־בעשרות־לירות היו עסוקים בשמירה על הסדר ובאכילת כריכים על־יד הקלפיות, לכן לא הספיקו לנלות במעברות מה שנילו אנשיכם הספורים. בכל אופן, הודות לעובר־אורח ששמע את שיהת האנשים על קניית קולות — נעצרו השניים.
ואתו עור מעיזים לומר כי טוהר הבחירות לא נשמרו. הנה תראה, אם רק יצליחו להוכיח כמשפט מתקוה השניים יגיעו למשפט) שהם אשמים, תראה איה עונש הם יקבלו! אבל, אל דאגה — רק הם, לא שולחיהם הילודה... דימוקראטי מה או לא דימוקראטיה?

אלעזר נוה, ראשון־לציון
דימוקראטיה — שלטון משלמי דמי קולות.
עברי כתוב לאטנית!
Samakht' lir'oth be-ha-Olam ha-Zeh (930) she-atem mamilitim le-hanlig et ha-otioth la-latiniot ba-safah ha-ivrit. Atem zodkin meod. Higia ha-zaman!
רורט קליין, ירושלים

השני החשמונאי
מדוע אתם חוזרים ומשמיצים בכל ליון את השני ונמננו החוש? וכי שכתם את העובדה שהשני מילא תמיד תפקיד לאומי חשוב?

הלא גם מתיהו החשמונאי חמשת בניו היו אנשי מודיעין.
מרד הגברים
ובכן, עורך העתון האמריקאי הארסיים מרבר על שלטון הנשים בארצו (העולם הזה 930) אם הוא רוצה למצוא נחמה בצרת רבים שיבוא לישראל, כי בהשוואה לאשה הישראלית, האשה האמריקאית האיומה ביותר אינה אלא מלאך מן השמים.
האשה הישראלית הממוצעת מקדישה את 20 שנות חייה הראשונות לצוד בעל, את 20 שנות הייה הכאים לשברו ולאפסי. אחרי זה נאם עוד נשאר בתים! היא רובבת עליו עד סוף ימיה.
אין פלא שהאשה הישראלית אינה מחזיקה כלבים. בעלה ממלא תפקיד זה, למרות שהוא מחזק ברצועה שאינה נראית לעין...

גבר נשוי, נתניה
...צוהשעה: להקים אגודה בינלאומית להגנה על נכרים נשואים, ללא הגדרה, לאם או לשון!
חיים און, תל־אביב
"צער בעלי נשים"?
...אם מודב על אילוף הבעלים, דומני שכתר האליפות לניע דווקא לאשה הישראלית...בתדשים האחרונים התחתנו כל חברי, עכשיו נצטב לבי לראותם: הבחורים שיוני פעם כבדים